

Bert Voorhoeve

Op zoek naar het land van de regenboog

Verhalen en sprookjes rond de levensweg

cichorei

Voor Margreet, David, Valentijn en Iris,
die mij al meer dan een halve eeuw nabij zijn op mijn levensweg.

Voorhoeve, Bert

Op zoek naar het land van de regenboog: Verhalen en sprookjes rond de levensweg / Bert
Voorhoeve – Amsterdam: Uitgeverij Cichorei
ISBN 978 90 831586 5 5

Redactie, layout, zetwerk en omslagontwerp: Jaap Verheij
Omslagafbeelding: Labyrint van de kathedraal in Chartres, digitaal bewerkt
© 2022 Bert Voorhoeve
www.bertvoorhoeve.eu

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel
van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other
means, without written permission from the publisher.*

Inhoud

Inleiding	9
De verhalenverteller	12
De zeven verhalen	15
<i>De schepping van de bomen</i>	18
<i>De appelboom</i>	20
<i>De jaarringen</i>	22
<i>De knotwilg</i>	26
<i>De spar</i>	28
<i>De linde</i>	31
<i>De Mariabeuk</i>	33
De klimboom	38
Het bijendanklied	42
De opgedroogde bron	47
Op zoek naar het levenswater	50
De weg naar vrijheid van Nelson Mandela	59
De moed om grenzen te overschrijden	63
Op zoek naar het land van de regenboog	66
<i>De verdwenen regenboog</i>	66
<i>De regenboogzanger en het gouden boekje</i>	71
<i>De kluizenaar en het labyrint</i>	76
<i>Het land van de angst</i>	82
<i>Het land van de illusies</i>	84
<i>Het land van de haat</i>	87
<i>Het land van verdriet</i>	92
<i>Het land van de regenboog</i>	96
<i>De terugreis</i>	104
<i>De terugkeer van de regenboog</i>	107
De pelgrim	111
De orde van de leeuwerik	114

Doodlopende wegen	122
De twee koninkrijken	124
Het rozenwonder	126
Prins Schoonheid	128
Twee leeuwen	136
Bosbrand	139
De gouden sleutel	142
Het vergeten sprookje	149
De jongen en de kluizenaar	152
Finn, de verteller	155

PHOENIX

Vlam in mij, laai weer op;
hart in mij, heb geduld,
verdubbel het vertrouwen –
vogel in mij, laat zich opnieuw ontvouwen
de vleugelen, de nu nog moede en grauwe;
o, wiek nu op uit de verbrande takken
en laat den moed en uwe vaart niet zakken;
het nest is goed, maar het heelal is ruimer.

H. Marsman

Wie zijn eigen weg baant door de wereld,
hoort in het leven eens zijn eigen lied.

A. Roland Holst

Inleiding

Een zin uit *De kleine prins* van Antoine de Saint-Exupéry is een leidraad in mijn leven geworden: ‘Het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar, alleen met je hart kun je goed zien.’ Deze zin uit *De kleine prins* heeft me geïnspireerd bij het schrijven van de verhalen en sprookjes in dit boek.

Als je probeert met je hart te ‘kijken’ naar de ervaringen op je levensweg dan kun je beelden geschonken krijgen. Deze beelden kunnen tot verhalen en sprookjes worden, die een nieuw en verrassend licht kunnen werpen op levens-situaties. De verhalen kunnen je innerlijk sterken en kracht en troost geven, juist in crisissituaties die veroorzaakt worden door problemen, ziekte, verlies, afscheid, sterven.

Verhalen die je schrijft kunnen ook helpen bij het verwerken en loslaten van bepaalde levenservaringen. Door een verhaal te schrijven over dingen die je meemaakt op je levensweg kun je ervaren: zó kun je er ook naar kijken.

Een bijzonder beeld van de levensweg beleefde ik tijdens een reis naar de kathedraal van Chartres. In de kathedraal bevindt zich een groot labyrint, dat je kunt lopen. Dit labyrint kun je ervaren als een bemoedigend beeld voor onze levensweg.

De weg gaat ondanks omwegen steeds verder. Omwegen in je leven kunnen je moedeloos maken, je kunt ze ervaren als doodlopende wegen. In het beeld van het labyrint kun je ervaren dat de weg doorgaat. Tijdens het gaan van de weg moet je je steeds weer omkeren zodat je kunt zien dat je weg in een andere richting verder gaat.

In het labyrint zie je korte en lange wegen. Er is een ritmisch patroon: afwisselend naar binnen en weer naar buiten. Het is alsof het labyrint zegt: je moet het naar buiten gekeerd zijn afwisselen met naar binnen keren, net als in- en uitademen. Dit vraagt een innerlijke beweeglijkheid.

In de huidige tijd kun je ervaren dat we sterk naar buiten worden getrokken en dat we weinig tijd en rust vinden om in te keren, ons te bezinnen. Vanuit een sterk midden in jezelf kun je ook sterke bewegingen naar buiten maken,

naar de wereld, naar andere mensen en toch bij jezelf blijven. Ook hier geeft het labyrint een beeld van: vanuit het midden kun je weer naar buiten en omgekeerd.

Het was een indrukwekkende ervaring om het labyrint met een groep te lopen.

's Morgens om zeven uur, toen het nog helemaal stil en schemerig was in de kathedraal, liepen we in een lange rij naar het labyrint. Boven ons de hoog oprijzende gewelven van de kathedraal, de hoge ruimten gevuld met het geheimzinnige gedempte ochtendlicht. Lopende door het labyrint beleefde ik sterk het samen op weg zijn, de anderen waarnemen, die nu eens dichtbij naast je lopen en zich dan weer in een andere richting begeven. Op het eind komen we allemaal samen in het midden van het labyrint.

De verhalen en sprookjes in dit boek zijn ontstaan tijdens het gaan van mijn levensweg, op bekende en onbekende wegen, nieuwe wegen, doodlopende wegen, gebaande en ongebaande wegen, omwegen en smalle hobbelige paadjes.

De verhalen en sprookjes zijn ook ontstaan naar aanleiding van ontmoetingen, waarnemingen in de natuur, gesprekken over levensvragen en problemen, het doormaken van een ziekte, biografie- en sprookjes cursussen en het werken met veel groepen kinderen, jongeren en ouderen.

De zeven verhalen verscheen eerder onder de titel *Luisteren naar bomen*. Een aantal verhalen komen uit eerder door mij gepubliceerde boeken.

Ik hoop dat deze verhalen en sprookjes ertoe bijdragen dat je eigen ervaringen in een nieuw licht kunt gaan zien. De verhalen kunnen ook inspireren tot het schrijven van een verhaal of sprookje over je eigen leven of een verhaal of sprookje voor je kinderen of kleinkinderen of voor een vriend of vriendin.

Je kunt je daarbij de vraag stellen: als ik mijn eigen leven of levenservaringen in de vorm van een verhaal of sprookje zou beschrijven, hoe zou dat er dan uitzien? En: hoe zou ik iemand anders kunnen helpen met een verhaal of sprookje?

Sommige verhalen of sprookjes zijn geschikt voor kinderen, andere voor volwassenen of alle leeftijden. Om dat te beoordelen kun je het verhaal of sprookje eerst zelf lezen, voordat je het gaat voorlezen.

Tot slot wil ik alle mensen bedanken die mij gestimuleerd en geïnspireerd hebben om de verhalen in deze bundel te schrijven.

Ik dank Amie van Oers (1959-2021, orthopedagoge, beeldend therapeute, in 'De kleurenboog') voor het verhaal dat zij voor mij heeft geschreven en dat ik

aan mijn inleiding heb toegevoegd. Helaas is zij overleden voor het verschijnen van dit boek.

Bert Voorhoeve, Eindhoven, voorjaar 2022

De verhalenverteller

Amie van Oers

Een verhalenverteller word je niet zomaar. Om een verhalenverteller te worden heb je een sleutel nodig. Een sleutel om in een heel bijzonder land te komen. Die sleutel krijg je niet zomaar, daarvoor is het nodig dat je heel goed kunt kijken en heel goed kunt luisteren, want alleen dan weet je dat ergens een verhaal gehoord en gezien wil worden.

Als je de sleutel hebt gekregen, kan het ook zijn dat bepaalde verhalen zomaar komen aanwaaien, omdat ze gezien en gehoord willen worden, of omdat het nodig is voor de mensen om ze te horen.

Maar soms is het een hele zoektocht en weet je dat een verhaal gevonden wil worden, ook al lukt dat nog niet zo makkelijk. Zo ging het ook met dit verhaal dat voor een bijzondere verhalenverteller is.

Al heel lang geleden had hij de sleutel van het verhalenland ontvangen en hij had vele zwerftochten gemaakt en veel verhalen ontdekt die gezien en gehoord wilden worden. Die verhalen had hij uitgedeeld aan iedereen die ze maar horen wilde en heel veel mensen waren daar blij van geworden, omdat de verhalen hen konden verlossen van angsten waarmee zij leefden. Angsten voor van alles, maar vooral de angst voor het leven en voor de dood.

Op een dag werd de verhalenverteller ziek. Eerst nog niet zo erg, maar langzaam aan werd het leven toch steeds zwaarder voor hem. Hij vond steeds minder vaak verhalen, terwijl hij toch zijn ogen en oren heel goed openhield.

Hij maakte lange zwerftochten door het land van de verhalen en kwam op plekken waar hij nooit eerder was geweest. Het waren lang niet altijd fijne plekken. Het was er eenzaam en onherbergzaam. Wie zou er nou willen zijn, dacht de verhalenverteller.

Toch wist hij dat eigenlijk overal wel een verhaal gevonden zou kunnen worden.

Misschien was er wel eentje verdwaald en hier terecht gekomen en wilde dat héél graag gevonden worden, ook al was het geen gemakkelijk verhaal. Het kon

zelfs wel om een heel boos verhaal gaan, dacht de verhalenverteller.

Al reizende door het landschap werd hij een beetje bang voor al die verlatenheid die er om hem heen was en die wel in hem leek te willen kruipen en misschien wel zijn sleutel zou kunnen stelen. Wat nu te doen? Geen enkel verhaal dat hij ooit gehoord had kon hem nu helpen, dacht hij. Hier was iets nieuws nodig. Maar wat dan?

Net toen hij wilde opgeven zag hij bij de wortel van een boom, die half in het moeras stond, een klein bibberig verhaaltje zitten. Het verschuilde zich omdat het bang was. Het was al lang geleden dat iemand hem gezien had, laat staan naar zijn verhaal had geluisterd. De verhalenverteller ging heel voorzichtig op een droge wortel van dezelfde boom zitten om naar het verhaaltje te kijken en hij zong een heel lief, zacht liedje voor hem. Een liedje van licht en kleur. Het liedje kwam zomaar in hem op en zie: het bibberige verhaaltje voelde zich al wat minder bibberig. Daar was iemand die hem had gezien, echt gezien.

De verhalenverteller wist dat hij nu niet weg moest gaan en bleef lange tijd aan de rand van het moeras zitten om te wachten tot het verhaal helemaal tevoorschijn zou komen.

Soms leek het alsof hij zelf midden in het moeras zat, zo koud en rillerig was hij dan. Dan zong hij het lied van licht en kleur ook voor zichzelf.

En op een dag werd al het wachten beloond en kwam het verhaal uit het moeras tevoorschijn en kon hij goed naar hem luisteren.

Het verhaal vertelde over al het boze en moeilijke in de wereld, waarvoor het was gevlucht toen niemand zijn licht en kleur meer wilde zien. Toen zijn verhaal niet meer leek te helpen en de mensen die hij tegenkwam alleen nog maar bezig waren met zichzelf. Toen was hij weggekropen in dit moeras, vlak bij de boom waar hij veel van hield, omdat die hem een beetje verbond met het licht en met de kleuren, zeker in de herfst.

Door het lied van de verhalenverteller was hij wakker geworden en had hij bedacht dat zijn verhaal toch misschien wel gehoord wilde worden.

Dit is wat het verhaal vertelde:

Lang geleden leefden er mensen in een groot Rijk aan de andere kant van de brug. Zoals altijd kregen ook deze mensen een groot verlangen om naar de andere kant van de brug te gaan en zo kwam het dat een grote groep mensen op reis ging.

Toen de mensen over de brug naar de aarde kwamen troffen ze een wereld aan vol schoonheid en wijsheid. Daar konden ze samen hun leven opbouwen.

Maar zo gemakkelijk was dat nog niet. Ieder had zo zijn eigen ideeën hoe de dingen geregeld moesten worden en lang niet iedereen luisterde goed naar elkaar. Vaak ontstonden er ruzies en zo kon bijna niemand meer genieten van alle schoonheid en wijsheid die er was. Ook wisten de mensen niets meer over het rijk vanwaar ze waren gekomen.

Ze wisten niets meer van de brug tussen die twee werelden.

Waar het de mensen vooral aan ontbrak was liefde.

Nu was er een heel bijzonder mens, die met een heel speciale opdracht naar de aarde was gekomen. Hij kwam om de mensen te helpen om die liefde toch te vinden en de aarde tot een planeet van de liefde te maken. Hij plantte zaadjes in het hart van de mensen, zaadjes van liefde. Niet overal kwam de liefde even snel tot bloei, omdat eerst het oude moet sterven voordat het nieuwe kan ontstaan. Want alleen dan zou de brug weer zichtbaar worden. De brug tussen de aarde en de wereld waar de mensen vandaan waren gekomen en waarover ze ook weer terug zouden gaan.

Terug naar de wereld van de Bron.

De verhalenverteller was er stil en blij van geworden, omdat hij wist hoe WAAR dat verhaal was. Hij wist ook dat er steeds meer verhalen verteld zouden moeten worden over de Liefde, over de Brug en de Bron. Hij nam het verhaal, dat helemaal niet meer bibberig was, op in zijn hart en ging ermee de wereld in. Hij wist nu dat het nieuwe overal wacht en dat het oude eerst moet sterven. Vol blijdschap ging hij met nieuwe kracht aan het werk en vertelde tot het eind van zijn leven de prachtigste verhalen.

De zeven verhalen

Er leefden eens een koning en een koningin die zeven kinderen hadden, drie dochters en vier zonen. Midden in het koninkrijk stond, voor het koninklijk paleis, een reusachtige boom. De wortels drongen diep in de aarde, de stam en de takken reikten tot in de hemel.

In het voorjaar droeg de boom witte bloesems die het land enige tijd later bedekten met een fijne witte deken. Van deze bloesems maakte men een drank waar zieken weer gezond en opgewekt van werden.

Ieder najaar droeg de boom gouden vruchten. De schittering van de zon op de vruchten was in het hele koninkrijk te zien. Het was dan tijd voor het ‘gouden vruchtenfeest’. De prinsen en prinsessen mochten de eerste vruchten plukken. Alle inwoners van het land kregen enkele vruchten mee, deze hadden ook een geneeskrachtige werking.

Na vele jaren was het zó gewoon geworden dat de mensen ieder jaar weer bloesemdrank en gouden vruchten kregen, dat men op den duur vergat dat ze van de boom kwamen.

Doordat men geen aandacht meer voor de boom had, droeg deze ieder jaar minder bloesems en minder vruchten. Er kwamen dode takken in en ten slotte werd de boom ziek.

De kroon van de boom was vaak nu gehuld in donkere wolken. Op een dag, toen de koning en de koningin met hun kinderen onder de boom stonden, trokken de wolken even op en zagen ze wat er gebeurd was, de boom verdorde. De takken staken als een skelet de hemel in, de laatste bladeren werden mee-gevoerd door de wind.

De inwoners van het koninkrijk en ook de koning en de koningin verzwakten en leden aan een geheimzinnige ziekte. Artsen stonden machteloos, want de bloesems en gouden vruchten hadden hun geneeskracht verloren. Vele bomen en bossen in het land werden ziek en verdorden.

De koningskinderen liepen bedroefd door de tuinen van het slot. Plotseling hoorden ze een stem. Toen ze opkeken zagen zij een oude man met een lange grijze baard.